

NYE SAMISKE UTGIVELSER –NYHETSREV DESEMBER 2024

FOR BARN OG UNGDOM

HANNE-SOFIE SUONGIR: PELLE - MU GIGASTUORRA SUPERSKIHPÁR

Suongirs fjerde barnebok er en utrolig historie om en ulke. Gutten Johanas og faren er på kaia og fisker med stang. Der har Johanas kastet med stang en million ganger, og fått masse småfisk. Men en dag skjer det noe helt spesielt. Noe han aldri kommer til å glemme. En kjempestor fisk biter på. Fire voksne må hjelpe han med å holde stanga. Hva slags monster er dette? Nordsamisk tekst. ISBN: 978-82-7601-286-6. Idut, 2024 56 sider. Innbundet.

H. C. ANDERSEN: RIŠSASÁGGE-NIEIDDAŠ

Nordsamisk oversettelse av Piken med sovelstikkene, som er Hans Chistian Andersens aller tristeste eventyr. Den har rørt mange i de 180 årene siden den ble skrevet. En fattig liten pike må selge fyrstikker for å overleve. Nå er det nyttårsaften, hun er barbeint og gul og blå av kulde, og hun har ikke solgt en eneste fyrstikk. Hun tør ikke gå hjem til faren, som vil slå henne når han ser at hun ikke har solgt noe. I alle vinduene ser hun lykkelige familier som spiser nyttårsmiddag og er gode og varme foran kakkellovnene sine. Hun setter seg ned inntil en husvegg, helt utmattet, og bestemmer seg for å tenne en fyrstikk for å holde varmen. Mens hun tenner fyrstikker én etter én ser hun fantastiske ting, og til slutt ser hun sin gode og snille mormor, som tar henne med opp til himmelen. ISBN: 978-82-94048-50-2. Gielem nastedh, 2024. 31 sider. Innbundet.

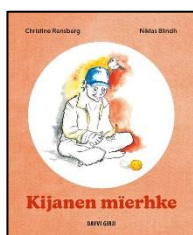
H. C. ANDERSEN: NIEJTETJE SÁARAIGUJMIE

Sørsamisk oversettelse av Piken med sovelstikkene, som er Hans Chistian Andersens aller tristeste eventyr. Den har rørt mange i de 180 årene siden den ble skrevet. En fattig liten pike må selge fyrstikker for å overleve. Nå er det nyttårsaften, hun er barbeint og gul og blå av kulde, og hun har ikke solgt en eneste fyrstikk. Hun tør ikke gå hjem til faren, som vil slå henne når han ser at hun ikke har solgt noe. I alle vinduene ser hun lykkelige familier som spiser nyttårsmiddag og er gode og varme foran kakkellovnene sine. ISBN: 978-82-94048-51-9. Gielem nastedh, 2024. 31 sider. Innbundet.

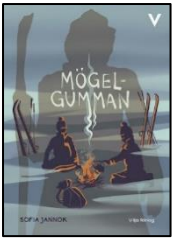
ATHALIE LANGO JA INGA NUORGAM: EELLE MINNA VAERESNE

Sørsamisk oversettelse av Elle Minná duoddaris (2021). Elle Minná er på tur til bestemor og bestefar med kjørereinen sin, Muzetčuoivvat, men så blir det uvær. Hvordan skal hun finne fram til bestemor og bestefar? Heldigvis møter hun reven som viser veien til bestemor og bestefar. Under kjøreturen synker sleden og et brak høres. Hva skjer tenker Elle Minna i redsel. ISBN: 978-82-329-0601-7. Davvi girji, 2024. 32 sider. Kartonert.

CHRISTINE RENSBURG: KIJANEN MIERHKE

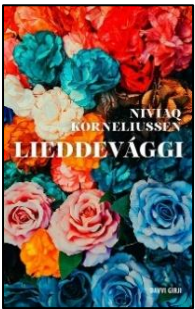
Kijan er en unggutt som vil lære å merke reinsdyrkalvene. Han vil ikke vente til han er like gammel som søsteren. Kijan finner sin egen måte å lære på. Hvordan går det? Første bok en i en serie hvor Christine Rensberg jobber i samarbeid med Saemien lohkemejarnge om å lage bøker om samisk tradisjonell kunnskap. Bøkene skal inspirerer barn til å lese og lytte til bøker og samtidig lære tradisjonell kunnskap. Sørsamisk tekst. ISBN: 978-82-329-0639-0. Davvi girji, 2024. 27 sider. Innbundet.

SOFIA JANNOK: MÖGELGUMMAN

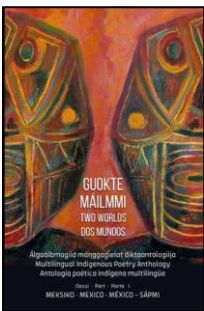
Lettlest novelle for ungdom på svensk. Lasse og Heika er på fjellet for å holde sammen reinflokken når en tett tåke senker seg over dem og mørket nærmer seg. De er frosne og redde og har problemer med å finne veien hjem. Plutselig ser de en person i tåken. En veldig gammel kvinne kommer på ski mot dem. Hun ser ikke ut som noe menneske de har sett før. Da hun kort tid etter forlater gutten er alt forandret. ISBN: 9789179497910. Vilja förlag, 2024. 44 sider. Innbundet.

SKJØNNLITTERATUR FOR VOKSNE

NIVIAQ KORNELIUSSEN: LIEÐDEVÁGGI

Nordsamisk oversettelse av Naasuliardarpi (2020) /Blomsterdalen (2021). Hun opplevde det første selvmordet da hun var bare tretten år gammel. Selv vil hun begraves mellom de høye fjellene i den østgrønlandske byen Tasiilaq, hvor de navnløse gravene på kirkegården i Blomsterdalen er dekket med blå, røde og rosa plastblomster som stille skrik i den hvite snøen. Romanen er hardtslående og fandenivoldsk, men også gripende og poetisk roman om tilhørighet, kjærlighet, vennskap og sorg – og om å leve i et samfunn hvor ingen snakker om de døde. Korneliusen ble tildelt Nordisk råds litteraturpris for denne romanen i 2021. ISBN: 978-82-329-0582-9. Davvi girji, 2024. 301 sider. Heftet.

GUOKTE MÁILMMI /TWO WORLDS / DOS MUNDOS – ÁLGOÁLBMOGIID MÁNGGAGIELAT DIKTAANTOLOGIIJA (OASSI 1) : MEKSIKO – SÁPMI

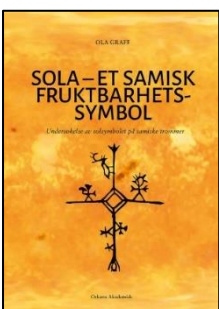
Diktantologi med ti urfolkspoeter fra Mexico og Niillas Holmberg fra Sápmi. Diktene er publisert på poetens eget språk. I tillegg er de oversatt til nordsamisk, engelsk og spansk. Den er første del av serien. Den samiske forfatteren og poeten Inger Marie Aikio og den meksikanske kunstneren og poeten Luis Enrique Moscoso er redaktører. Denne antologiserien er Aikio og Moscosos strategi for å fremme urfolksspråk og vise rikdommen i de respektive kulturer og deres verdenssyn. ISBN: 978-82-93830-10-8. DAT, 2024 175 sider. Heftet.

FAGLITTERATUR

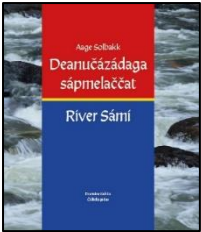
KAARE VENNERØD: DEN NORSKE STAT ER GRUNNLAGT PÅ TERRITORIET TIL TO FOLK – FORSTÅR NORGE DEN SAMISKE SJELEN?

Vennerød har analysert Sannhetskommisjonens arbeid på grunnlag av sluttrapporten fra kommisjonsarbeidet. I hvert av kapitlene i denne boken vurderer forfatteren Sannhetskommisjonens måte å behandle samefolket. Han leter etter formuleringer der Kommisjonen kan vise om den er opptatt av å forstå den samiske sjelen. Mye av teksten i selve kommisjonsrapporten gir faktisk kunnskap. Det viktigste budskapet i denne boken er at myndighetene og Stortinget oppfordres til å etablere nye holdninger i forståelsen av samefolket og til å forstå den samiske sjelen. ISBN: 978-82-93235-55-2. Paradigmeskifte forlag, 2024. 184 sider. Heftet

OLA GRAFF: SOLA – ET SAMISK FRUKTBARHETSSYMBOL – UNDERSØKELSE AV SOLSYMBOLET PÅ SAMISKE TROMMER

Tromma var et viktig instrument i den gamle samiske kulturen. Den var vidt utbredt og hadde en enorm betydning. På mange av trommene finnes et stort, firkantet tegn som er plassert midt på trommeskinnet. Det skal forestille sola. Å avbilde den runde sola som en firkant, er merkelig. Samtidig finnes det runde soltegn. Ola Graff prøver å forstå hvilken betydning disse tegnene hadde i den gamle samiske verdensforståelsen, og han skisserer hvordan den historiske utviklinga kan ha vært som frambragte disse tegnene. ISBN: 978-82-8104-619-1. Orkana forlag, 2024. 159 sider. Innbundet.

AAGE SOLBAKK: DEANUČAZÁDAGA SÁPMELAČČAT/RIVER SÁMI

Bok om Tanavassdragets historie og kultur der forfatteren understreker befolkningens tilknytning til laksen og laksefisket. Boka formidler forskjellige fiskemetoder etter laks i Tanavassdraget, eldgamle begreper om laksefiske, siidaer i ved Tana 1550-1750 og tradisjonene som fortsatt føres videre i Tana. Tekst på nordsamisk og engelsk. ISBN: 978-82-8263-568-4. Čálliidlágáduš, 2024. 116 sider. Innbundet.

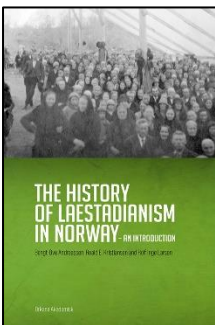
ROALD LARSEN: FOTBALLORAKLENE OG ANDRE BEMERKELSESVERDIGE FORTELLINGER – SAGNFORTELLINGER FRA NORD-NORGE OG TRØNDELAG

Første bok i en ny serie med sagnfortellinger fra Nord-Norge og Trøndelag. Hva kjennetegner fotballagene TIL, Bodø/Glimt og RBK, og hvordan vil det gå med dem de neste fem årene? Klarsynte veiledere gir svar. Les også fortellinger om dørhåndtaket som stod og ristet i Vadsø, spøkelseselgen i Balsfjord, en nazisoldat med samvittighet i Narvik, en stuepike med klarhørse i Lofoten, ørnerovet på Leka, den arrogante skiløperen i Steinkjer, Snåsamannens synske og helbredende evner, og den døde og sjalue ekskona i Selbu. ISBN: 978-82-92742-38-9. Artisk forlag, 2024. 160 sider. Innbundet.

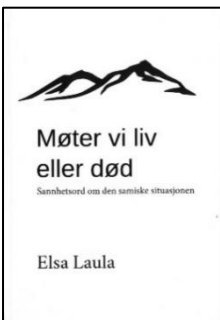
PETRA CARLSSON REDELL: MARKEN, ANDLIGHETEN

Prest og professor Petra Carlsson Redell har skrevet en personlig ransakende fortelling som behandler spørsmål om identitet, åndelighet, koloniale strukturer og menneskets måte å forholde seg til naturen på. Den Svenska kyrkans hvite bøker om forholdet til det samiske folket fyller over tusen sider med smertefulle vitnesbyrd og historiske fakta. Å ta avstand fra historiens grufulle hendelser er en ganske enkel sak, å utfordre sin egen identitet og grunnleggende tro om verden er betydelig vanskeligere. Finnes det et sted hvor samisk og majoritetssvensk kultur kan møtes? ISBN: 9789177958543. Bokförlaget Polaris, 2024. 174 sider. Innbundet.

THE HISTORY OF LÆSTADIANISM IN NORWAY - AN INTRODUCTION

En forkortet utgave på engelsk av Læstadianismens historie i Norge (2024). Den læstadianske vekkelsesbevegelsen oppstod i den svenske Lappmarken rundt presten Lars Levi Læstadius på midten av 1800-tallet. I denne boken følger vi bevegelsen over på norsk side og viser hvordan den spredte seg i Norge på siste halvdel av 1800-tallet, og hvordan den gjennomgikk splittelser og ble videreført i ulike grupper helt fram til vår tid. Etnisitet, politikk, skole og forholdet til den offentlige kirke er sentrale temaer i boken. Bak boken står tre forskere ved UiT Norges arktiske universitet som gjennom flere år har forsket på læstadianismen – Bengt ove Andreassen, Roald E. Kristiansen og Rolf Inge Larsen. ISBN: 978-82-8104-596-5. 299 sider. Heftet.

ELSA LAULA: MØTER VI LIV ELLER DØD? – SANNHETSORD OM DEN SAMISKE SITUASJONEN

Oversettelse til norsk bokmål av Elsa Laula Renbergs pamflett Inför lif eller död – sanningsord i de lappska förhollandene (1904). I dette kampskriftet beskriver hun hvordan koloniseringa av Sápmi skaper trusler mot samenes eksistens som eget folk, og maner til organisering. Den ble først gitt ut i Stockholm i 1904. Opplaget var på 6000, finansiert av Stockholmsredaktøren Gustav Hedenström, som også bidro i stiftelsen av Lapparnes Centralforbund. Pamfletten er et politisk manifest som fortsatt inspirerer i dag. Denne pamfletten er nå for første gang tilgjengelig på norsk, sammen med en nytutgivelse av originalteksten på svensk. ISBN: 978-82-93828-21-1. Petter Reinholdtsen, 2024. 24 sider.

SÁMI LOGUT MUITALIT – ČIELGGADUVVON SÁMI STATISTIHKKA 16/SAMISK TALL FORTELLER – KOMMENTERT SAMISK STATISTIKK 16 – RAPORTA/RAPPORT 2024/1

Samiske tall forteller 16 inneholder 4 artikler. Anders Barstad har skrevet om statistikk om levekårene i Finnmark og for sameer fra 1982 til 2024. Solveig Joks og Liv Østmo har skrevet om meahcci – et aktivt og levende område – som er usynliggjort i offentlig norsk forvaltning. Ketil-Lenert Hansen har skrevet om opplevd diskriminering, historiske-kollektive traumer og psykisk helse hos samiske unge i Norge. Årets artikkel fra statistisk sentralbyrå (SSB) er skrevet av Anders Sønstebø og Christian Molstad. De sammenstiller og kommenterer løpende statistikk for et utvalg samfunnsområder. Artikkelen er publisert både på norsk og nordsamisk. Elektronisk tilgjengelig i [Samilogutmuitalit.no](http://samilogutmuitalit.no) ISBN: 978-82-7376-064-9. Sámi allaskuvla, 2024. 168 sider. Heftet.

For mer informasjon om utgivelsene se: <http://samiskbibliotektjeneste.tromsfylke.no>

Vennlig hilsen/ Dearvvuodaiguin / Tervheisin

Edel Olsen
Rådgiver – Samisk bibliotektjeneste i Troms
Fylkesbiblioteket
Mobil: +47 949 86 387

